

Coperta: Vlad Gruia www.pixelfarm.ro

Redactor: Cristina Tudorakis

Tehnoredactor: Annemarie Duncan

www.editura-rhea.com

proiect susținut de Asociația Culturală Ler

Toate drepturile asupra acestei lucrări aparțin autorului.

Reproducerea totală sau parțială a acestei lucrări fără acordul scris al autorului reprezintă infracțiune.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LUPAȘC SFINTEȘ, VASILE

Răstignit între cruci / Vasile Lupașc Sfințeș. - Târgoviște : Editura Rhea, 2019

3 vol.

ISBN 978-606-94604-7-4

Vol. 1. - 2019. - ISBN 978-606-94604-9-8

821.135.1

Vasile Lupașc se mișcă firesc printre figurile impunătoare ale trecutului național și are talentul de a crea o întreagă epocă. Prin adevăr, credință și putere de convingere, această istorie poate deveni oricând nucleul unui spectacol de teatru viu impresionant! Cred că teatrul românesc a câștigat promisiunea unui dramaturg!

Mircea Albulescu

O carte, un nume...

O carte care scoate la lumină un personaj istoric de talie colosală, care a marcat timpul său, un luminat războinic care a cunoscut gloria, trădarea și mai apoi întinarea numelui de către negustorii sași, scriitorii britanici sau producătorii holywoodieni.

*Vasile Lupașc, prin măiastrul său condei și prin stilul său rafinat, a reușit să ne dăruiască portretul lui Vlad Vodă Țepeș, așa cum puțini îl știam. **Răstignit Între Cruci** marchează în cartea românească un ADEVĂR așa cum ni l-am dorit de mult. Mulțumesc acestui însemnat om pentru curajul și imensul talent de a ne purta prin vremurile aprigului Țepeș-Drăculea.*

Gheorghe Zamfir

Unde ești tu, Țepeș Doamne?... astăzi mai mult ca oricând... Este încurajator să mai găsești oameni care să simtă ca tine, care să aibă talentul scriitoricesc și ținuta morală necesară pentru a adânci istoria noastră, istoria victoriilor și a trădărilor marilor voievozi eroi.

Nicolae Covaci- Phoenix

*Vasile Lupașc a lăsat deja ceva nemuritor! Îndrăznesc cu modestie, în numele meu și chiar al celorlalți actori, să-mi plec fruntea în fața autorului romanului **Răstignit Între Cruci** și al piesei de teatru ce i-a urmat!*

Ion Haiduc

La început, nu se aude nimic... O liniște zumzăită crestează zgomotele obișnuite ale orașului.

Femei, clopote bătute rar, un copil plângând... Apoi au tăcut toate, dar ceva trebuia să urmeze. Ceva groaznic... Simți cum urechile ți se ciulesc în căutarea primelor semne ale acelui ceva... și încă nimic... De încordare, firele de păr încep să te roadă și rămâi o clipă suspendat între timpuri. Pe cer, printre palate și catedrale, porumbei paralizați, suspendați... Oameni străni, în costume vechi, par pictați în aerul prăfuit ce umple străzile Bizanțului de mult căzut. Te simți o fantomă, vizibilă și materială, cu frici și dureri omenști.

Și deodată începe!

La marginea liniștii țiuite, zgomote mari, săbii și blesteme, urlete de moarte și cântece victorioase, rugi și psalmi; sunetul nemilei și al ororii... Toate se îmbrâncesc, cântând să spargă liniștea rotundă ca un glob de cristal, care le rezistă încă. Se preling pe marginile ei și te înconjoară de la distanță. Nu se aud aproape deloc. Aproape...

Apoi, din toate părțile, sfera de tăcere crapă și o altă lume năvălește peste toate!

Peste tine, mai mult ca peste celelalte...

Tot iadul pe care nu îndrăzneai să ți-l închipui te strânge de palme și de glezne și te târâște în toate direcțiile deodată. Te însfacă de păr până numai poți să te auzi urlând și îți turtește fața de geamurile caselor și de vitraliile catedralelor.

Și vezi... Greu... Abia distingi printre sângele împrășcat pe fața ta de pretutindeni. Copii prea mici să fie siluiți cad spintecați de-a valma cu bătrânii cei nevolnici.

Femeile împărtășesc toate aceași soartă! Apoi sclavia...

Când crezi că ai ajuns la capătul puterilor, ești smuls iarăși și trântit cu zgomot pe dalele rupte ale ultimei zile de la Sfânta Sofia.

Iadul cel mai crunt, adus de turcii lui Mahomed Fatih peste noi! Catedrala se învâрте în jurul tău, întoarsă pe dos, cu altarul și icoanele ei mari în afară. Se învâрте continuu și nebunește în jurul tău, rămas ferecat înăuntru, între zidurile ei exterioare, suflecate și transparente.

Răcnetele barbare, peste gemetele de moarte ale fecioarelor necinstite la repezeală, mirosul iute de pișat al ienicerilor ce pângăresc pocalele împărtășaniei și neputința ta... Toate numai pentru chinul tău!

Cum mai poți opri ceva ce s-a întâmplat sub ochii tăi înainte de a te naște?

Ce am făcut???

A fost mai mult decât un vis! A fost o poartă uitată, deschisă spre alt timp. Am văzut cu adevărat căderea Constantinopolului!

Liverpool, 15 ianuarie 1978

Azi-dimineață mi-am amintit din senin, intens ca o viziune, acel vis de acum treizeci de ani. Același sentiment de poartă ce mi se deschide în timp m-a învăluit pentru o clipă. Acum cred, însă, că a fost doar ideea, ascunsă bine în subconștientul meu, că merg în țara lui Dracula! Țara lui Dracula... Sună ca-n filme!

Voi deveni vreodată un arheolog celebru? Poate... Sunt un mistic? Cu siguranță! Altfel nu aş cerceta mitul acesta fără sens pentru unii și înfricoșător pentru alții. Poate voi merge în România și nu voi găsi decât blocuri moderne și malluri sau poate voi fi înghițit acolo de vampirii în care, în secret, mai cred încă. Sau poate voi dispărea pur și simplu și peste 20 de ani cineva îmi va găsi jurnalul și-l va publica cine știe pe unde, iar băieții vor bea – cum altfel? – o bere în cinstea mea, la aceeași masă care ne găzduiește de zece ani încoace, plictisită, dicuțiile noastre interminabile despre filozofie și istorie, în Everyman Bistro, în ploiosul meu Liverpool. În câteva ore o să aterizez la București! Orașul fondat chiar de Dracula, acel rege fioros al românilor! Cine știe ce o să urmeze?

În cel mai bun caz, voi găsi mormântul regelui pe care arheologii români îl caută fără succes de zeci de ani. Iar în cel mai rău caz... voi găsi mormântul acestui tiran și...

Liverpool, 12 Martie 2008

„A fost odinioară la ei un domn pe care îl numesc Voievod cu numele de Dragul, bărbat ager și cât se poate de priceput în treburile ostășești”.

Mihail Bocignoli,
29 iunie 1524¹

Oborând dinspre înălțimile tari ale Predealului, drumul spre câmpie se oprește, parcă să-și tragă răsuflarea, cam în dreptul cotului Ialomiței, deasupra cetății de scaun a Târgoviștei. Aici, primăvara lui 1452 venise mai devreme ca în alți ani și mai încărcată de flori și miresme. Chiar și spre negurile munților, acoperiți mai tot anul cu zăpadă și gheață, urcau acum, pe toate cărările, umblate sau nebănuite, fiori de lumină și căldură ce trăgeau oamenii spre cântec și veselie.

Nevestele porniseră odată cu lumina zorilor goana lor prin ogrăzi și pe ulițe, iar satele înșirate de-a lungul râurilor sau răspândite pe versanții însoriți ai dealurilor înalte parcă își strigau unele altora vorbe de duh.

Cum era datina încă din vremea dacilor, în prima zi de primăvară, fetele nemăritate purtau cu ele șnururi împletite din sfori albe și roșii pe care să le dea primului flăcău ieșit în cale. Se întâmpla însă, cum-necum, ca mândruțele să mai zăbovească olecuță la scosul apei – niciodată mai mult de două-trei ceasuri, până când se întrezărea pe cărare și mersul, voit legănat și mândru, al alesului. Atunci, brusc, rostul lor la fântână se termina și parcă și cobilițele deveneau ușoare, purtate mai sprinten decât ar fi voit ele să se vadă către drumul pe care venea „el”.

Primul flăcău întâlnit la începutul primăverii nu numai că primea „mărțișorul”, dar, spuneau bătrânii satului¹, adesea se nimerea a fi chiar ursitul sorții pentru cea care-i oferea șnurul în care erau împletite viața și moartea prin cântece și descântece păstrate cu sfințenie în fiecare familie de români. Mai spuneau bătrânii că, purtat în războaie,

¹Epistula Michaelis Bocignoli Ragusei ad Gerardum Planiam

șnurul alb și roșu îi ferea pe bărbați de moarte și-i aducea acasă fără vătămări, întregi la trup.

Cam spre capătul din sus al Morenilor, sat de munte cu oameni cunoscuți până la Argeș și Târgoviște pentru hărnicia lor la războaie, apăruseră în acea zi de martie doi bărbați care numai îmbietori nu erau pentru fetele ce așteptau în dreptul ferestrei momentul nimerit pentru a ieși, „din întâmplare”, din casă. Dacă fetele nu îi luau prea mult în seamă pe cei doi, bărbații se arătau ceva mai interesați. Topoare mari fură apucate în grabă și trase mai la îndemână, iar, după gardurile scunde, trupurile muntenilor se îndreptaseră parcă și mai mult, iar ochii iscoditori nu se dezlipeau de pe cei doi călători.

Cel mai scund dintre ei, bine legat, cu brațe ce puteau la nevoie să îndoaie drugi grei de fier sau să sucească gâtul celor ce le arătau prea puțin respect, călărea o frumusețe de cal negru, înalt, pe mușchii căruia pielea catifelată se înfiora în mers plină de strălucire. Nici voinicia călărețului și nici tunică de oștean al Măriei Sale Mircea, veche și cu o culoare ce amintea vag de roșu, nu atrăseseră atenția muntenilor, ci mai degrabă iataganul turcesc, scump la vedere și nu tocmai popular prin satele de creștini români. Lângă el, pe un cal parcă geamăn cu primul, călărea un lungan chiar mai legat decât tovarășul său de drum. Umerii largi și ținuta zveltă arătau un om nu trecut de 35-40 de ani. Chipul său era umbrit de o pălărie cu boruri largi, de sub care doi ochi vii nu pierdeau nicio mișcare din jur. Pe spate purta legată o sabie cât toate zilele, iar pe umerii lui și ai tovarășului său atârnavu arcuiri zdravene ce arătau îndelungă folosire.

Odată cu înaintarea lor în josul uliței, cei doi începură a fi urmați de patru munteni, mari la trup și înarmați cu topoare. Cam la un minut după intrarea lor în sat, cavalerii se văzură nevoiți să se oprească din mersul lor încet, în fața celor patru care îi depășiseră și le stăteau acum înaintea de-a curmezișul drumului.

– Ziua bună, oameni buni! rosti călărețul cel scund, cu un glas pițigăiat care stârni râsul copiilor adunați pe după garduri. Și lăsați topoarele, că nu dau turcii!

– Topoarele le-om lăsa noi, nu zic, și poate că o să apucați și domniile voastre a vedea lucrul ăsta dacă ne spuneți cu ce treburi pe la noi.

– Suntem în trecere spre Târgoviște și gândeam să ajungem acolo înainte de închiderea porților! răspuse cavalerul cu același aer binevoitor și vesel.

– Da' cu iataganul ăsta ce-i? Turci care să învețe graiul nostru am mai văzut, ca și români turciți... vânduți ... Cavalerul cel scund păli și zâmbetul i se șterse de pe buze. Câtă drept către muntean și glasul i se-năspri când răspuse:

– Iataganul ăsta a trimis mulți osmanlâi în lumea dreptilor. Îl am de la Giurgiu. Dacă ai fi fost acolo cu toți românii, ar fi trebuit să știi!

În spatele mulțimii adunate, un bărbat trecut de prima tinerețe stătea tolănit pe un mal de drum și privea amuzat întreaga scenă. Neobișnuit pentru acele vremuri, părul săteanului, tăiat scurt, îl făcea să pară mai degrabă un roman rămas pe acolo din timpul lui Traian. Umerii imenși de soldat și om muncitor îi ieșeau rotunzi și reliefați de sub o vestă din piele ușoară de căprioară, brodată cu multe flori, după cum era portul la munte. Fără să se ridice, zdrahonul zise tare, să-l audă toată lumea:

– Că iataganul tău a belit mulți turci e drept, dar tot drept e că lângă creștini ești blând ca mieii și încă n-am auzit să fi trecut pe lângă vreun român în nevoie și să nu-i dai din traistă tot ce ai. Mai spune lumea că, la Giurgiu, când Vodă Vlad era căzut de pe cal între păgâni, ai fi sărit prin aer trei stânjeni și, cu iataganul smuls cu tot cu cap de la un ienicer, ai fi făcut cerc în jurul vostru și ai fi omorât atunci o sută de turci. Eu am fost acolo și știu că nu-i adevărat. De sărit, ai sărit cinci stânjeni, nu trei, și capul turcului l-ai tăiat mai pe urmă, după ce i-ai luat arma. Iar de n-am fi venit noi, eu și Ler, poate că ar fi scăpat cu viață câțiva dintre păgâni.

Călăreții priviră cu mirare spre locul de unde venea glasul și cel înalt își scoase pălăria de sub care se ivi un chip peste care vârsta încă nu se abătuse cu puterile ei și pe care un zâmbet larg îl făcea frumos ca al arhanghelilor. Cel mai scund prinse a râde în toată legea și descălecă în grabă.

Marcu, mai-marele satului Moreni, cel care în cuvinte puține evocase o faptă de vitejie trăită de ei cu mulți ani în urmă, pe când făceau toți trei parte din garda Voievodului valah Vlad Dracul, ispravă despre care toți românii auziseră, înainta prin mulțime și își strânse în brațe vechiul camarad.

– Stroe, Stroe, am crezut că ați uitat de noi! zise săteanul strângând la pieptul său pe vechiul prieten. Ieșiseră vorbe că ați fi pierit în Francia printre străini. Mai întâi, la așa veste, mi s-a strâns inima și am plecat sus spre vârfuri să vă jelesc singur și să vă ridic câte o cruce ca la orice creștin. Am trecut întâi pe la grota lui Zyraxes, pustnicul, și el mi-a zis că sunteți vii și că veniți încoace. Multe minuni mai face Zyraxes și doar Dumnezeu știe cum de află el toate astea singur, în peștera lui. Da' nici chiar el nu cred să poată dezlega limba mutului de Ler!

Cel vizat, călărețul cel înalt, știut din Valahia până în Anatolia sub numele de Ler, descălecăse la rândul său, iar după privirea blândă și umezită de bucuria revederii, nu ai fi zis că e cel mai temut din cei patru cavaleri ai lui Vlad Vodă. Despre ei cântau flăcăii pe la jocuri și când mergeau la oaste, iar bătrânii cei albiți ziceau că ar fi slujit și în oastea lui Mircea cel Mare și chiar mai înainte, sub Basarab Părintele. Dacă cineva mai aplecat spre numărutul anilor spunea că asta ar fi însemnat vreo 150 de ani, moșii îl priveau mirați și ziceau tainic, încet, cu frică să nu destrame vraja: „Păi da, ei is veniți de *«Dincolo»* și cât or fi ei, nici noi nu avem a ne teme!”.

Îmbrățișarea frățească dintre Marcu și Ler lămură pe deplin pe săteni despre rostul celor doi călăreți și zvonul despre întoarcerea în Țară a cavalerilor Stroe și Ler se

rostogoli la vale peste păduri și sate, aducând prilej de bucurie în casele valahilor munteni.

Toți ar fi vrut să-i pohtească în casele lor și să se mândrească apoi cu așa oaspeți. Nimeni nu mai insistă însă când cei doi apucară împreună cu Marcu spre gospodăria acestuia. Nu trecu nici o jumătate de ceas și în curtea fostului oștean începură a veni neveste sau fete încă micuțe, încărcate cu coșuri de bunătați, cu gutui păstrate peste iarnă în ferești, cu turte coapte în spuză și aurite pe deasupra cu ou, cu mere roșii sau cu șiruri de cârnați rumeniți ce stăteau să plesnească. În pragul ușii, pe care trupul său de urieș o acoperea aproape cu totul, Ler mângâia căpșorul bălai al unei copilite cam la vreo 10 anișori, ce stătea în curte sfioasă cu coșulețul ei, și, întors către cei doi, șopti:

– Vedeți voi, de-asta **trebuie** să ne întoarcem...

Copila, fâstăcită și fericită de așa atenție, aruncă un „săru' mâna, nene!” și o zbughi rușinată parcă de gestul ei frumos.

Dimpreună cu alți șase săteni, cavalerii se așezară la masă și vorbele zburau vesele, iar primăvara de afară pusese stăpânire pe fiecare colțișor al camerei scunde. Râsul bărbătesc răzbea până în ogradă și soața lui Marcu, ieșită să arunce un pumn de boabe la orătânii, râdea și ea de râsul lor și de fericire că-i e casa plină și e pace.

Cu toții știau că nu pentru povești și glume se adunaseră ei acolo. Hotărâseră însă, fiecare în sinea lui, să profite cât mai mult de rara lor clipă de liniște și vorbeau aiurea despre livezi înflorite și copiii lor care au crescut parcă mai mult ca alții, despre întâmplări de demult, despre târguieli și călătorii, despre nimicuri... Și râdeau din te-mirice.

– Dar despre Vlăduț ce știți?

Întrebarea lui Ler, rostită cu vocea lui joasă și sonoră, coborâtă parcă de departe, îi lovi pe săteni ca un crivăț venit devreme, la sfârșitul toamnei. Zâmbetele înghețară pe buze și rostul lor acolo năvăli în mintea

fiecăruia, apăsându-le inima și ridicându-le sângele în obraji.

De când Vlad Vodă Dracul căzuse la Bălteni, cei trei cavaleri își retrăiau în fiecare zi coșmarul. Parcă mai auzeau încă vocea lui Vodă poruncindu-le să scape cu fuga, măcar ei: „*Voi să fugiți și să nu lăsați Țara pe mâna lor. De-o să ajungă domn Dan, turcu` o să intre aici fără nicio piedică. Voi trebuie să trăiți și să ridicați iar poporul. Și să aveți grijă de Vlăduț! Să-l aduceți înapoi. El știe ce să facă! Plecați, eu o să-i țin în loc o vreme*”.

Ler nu-l mai auzea. Puțin mai în față, se proptise pe picioarele lui mari și cu ochii goi privea mica oaste a lui Dan, care se apropia în goana cailor. Cum stătea acolo, cu vântul viscolos al iernii smuncindu-i pletele, părea înfipt în pământ de când lumea. Sabia lui, prea mare pentru alt trup, urla și ea odată cu crivățul.

„*Plecați, vă poruncesc! Pe mine mă vor! Pe voi n-or să vă mai urmărească!*”, striga Vodă, dar prietenii lui zâmbeau trist și gândul îi purta departe, spre Târgoviștea unde trăiseră atâtea zile senine și unde nu aveau să mai ajungă niciodată. Pentru Voievod ar fi coborât și în iad să-l judece pe Satan, iar dacă acum sosise clipa lor cea de pe urmă, erau bucuroși că sunt împreună până la capăt.

„*Ce-o să se aleagă de Vlăduț?*”, urla Vodă ca turbat, cum nu-l mai văzuseră ei niciodată. „*Trebuie să fugiți și să-l găsiți! Nu mă trădați tocmai voi!!!*”

Cuvântul greu îi dezmeticise pe cei patru și, parcă prin vis, îl văzură pe Vodă cum aleargă spre Ler și îl izbește în creștet cu mânerul sabiei.

Marcu și Stroe îl urcară pe viteazul lor tovarăș, rămas fără simțire, pe spinarea calului. Vodă veni spre ei și îi împinse spre singurul cal ce le rămăsese după zilele lungi de când erau urmăriți de Dan și de boierii trădători. Încălecară și mai priviră o dată spre Mihnea, al patrulaea cavalier din garda Voievodului. Fugit mult înaintea dușmanilor, făcea semne către amândouă taberele și rânturi din strigătele lui ajungeau printre rafalele de vânt și zăpadă

până la ei. Au crezut atunci că nu a putut îndura să-l lase pe Vodă și că, disperat, încerca imposibilul. Mai apoi, din goana calului, Marcu a scăpat un strigăt de groază și Stroe, întors și el să vadă, l-a zărit pe Mihnea cum îl doboară pe Vodă și cum îi împântă sabia în inimă. Cerul se spărsese peste ei în bucăți colțuroase, grele de nori și de mânie. Mihnea îl ucisese pe Vodă! Mihnea al lor! Mihnea, fratele...

Inima lor dimpreună cu a lui Vlad Vodă Dracul crăpase în clipa aceea, iar numele lui Mihnea nu a mai fost rostit nicicând. Ce-l făcuse să se vândă? Pe ce dăduse prietenia lor scrisă cu sânge în atâtea lupte? Acum nu mai conta... Nu se mai gândeau la el nici când erau singuri...

Sătenii, care le știau durerea, se fereau și ei să aducă vorba de vremurile acelea. Mircea, un țăpinar venit de prin Transilvania, încercă să alunge apăsarea tăcerii care se așternuse:

– Și cum se face că vă-ntoarceți tocmai acum? îl întrebă el pe Stroe, cunoscut de toți ca lung la vorbă, dăruit cu har de a descreți frunțile.

– Acum vreo două luni – răspunse acesta cam fără chef – eram amândoi la Veneția. Intraserăm în slujba unui condotier² care se ocupa mai mult cu comerțul. Ne convenea la el, că veneau mereu vești de pe aici, aduse de caravane și de corăbiile sosite de la Marea Neagră.

La el se aciuase o năpârcă de turc mic și negru ca tăciunele. Fugise din Edirne, unde era temnicer, și păzea pe Vlad, fiul răposatului Vodă Dracul. De la tuciuriu am aflat că prințul nostru fugise și că încercase să-l omoare pe Mahomed, Sultanul cel tânăr.

Turcul fugise și el să scape de pedeapsa cuvenită unui temnicer nepriceput, dar se jura că nu-i vinovat și că acela pe care-l păzise era șeitan³, drac adică pe limba noastră, nu om. Mai zicea turcul că de multe ori copilul

² Căpetenie de mercenari, care se angaja în serviciul unui oraș, al unui principe sau al papei, în Italia.

³ Șeitan – Demon (în limba turcă).

închis sarea, mușca pe toți pe care-i ajungea și-i lovea nebunește. Nici la Sultan nu-l puteau duce decât legat în lanțuri. De bucurie, l-am pupat pe turc pe capul lui urât, i-am dat doi galbeni și am zburat încoace. Cred că Giacomo, venețianul, se întreabă și acum ce-o fi cu noi. De la fuga prințului trebuie să fi trecut mult timp. Voi ce știți?

– Acum vreo trei zile, răspunse Marcu, ne-a ajuns veste că, în Moldova, Petru Aron a venit cu steaguri turcești și l-a omorât pe Voievodul Bogdan. Coconul Ștefan a reușit să scape și cică ar fi cu el și Vlăduț. Până acum nu s-a știut că prințul e ascuns acolo, ca să nu atragă urgia turcilor de la care fugise.

Tăcut, cum îi era felul, Ler se ridică în picioare și își prinse sabia pe spate. Sătenii cătară mirați către el, dar nu primiră niciun răspuns. Doar Stroe, mucalit, le zise:

– Discursul prietenului Ler, cam lung ce-i drept pentru așa fleac, m-a convins și pe mine. Plecăm spre Moldova!

Stroe se obișnuise cu el și îl înțelegea fără să vorbească. Știa că oricând își poate încredința viața prietenului său și între ei nu încăpuse niciodată vreo pricină de nemulțumire. În lungile lor drumuri, ca să acopere tăcerea prietenului său, Stroe vorbea singur și tot el răspundea ca și cum răspunsul ar fi venit de la cavalerul cel înalt. Când se plictisea – cam rar ce-i drept – se întorcea către Ler și, prefăcându-se indignat, îi zicea „*Mai taci, bă, că mi-ai împuiat capul!*”. Mulțumit că stârnea zâmbetul cavalerului, Stroe se cufunda și el apoi în gânduri. Pentru scurt timp.

Sătenii mai tineri, care-i știau pe cavaleri doar din auzite și din ce le mai spusese Marcu, nu aflaseră că Ler, întotdeauna tăcut și iute la faptă, mai avea acum un motiv să se grăbească. Trecuseră zece ani de când, hăituiți de garda noului Voievod, plecaseră din Valahia, zece ani de când Ler nu își văzuse fiul, pe care, la plecare, îl lăsase cu Zyraxes, pustnicul. Doar el și călugărul știau că în grotă de la Piscul Zmeului un băiețandru deprindea, departe de oameni, tainele